

1867-11-09

AFSENDER

J. C. Jacobsen

MODTAGER

Carl Jacobsen

FAKTA

Type:
Letter

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
København

Modtagersted:
Wien

Arkivplacering:
Uden FA-nummer, æske F 3,1

SUMMARY

About what Carl must see and learn on his journey. Again J. C. Jacobsen mentions his main task as a citizen: Carlsberg. About character.

TRANSSKRIFTION

NB

gjemmes

Carlsberg d 9 Novbr 1867

Kjære Carl !

Jeg har oftere sagt Dig, at det ikke havde Noget at betyde, hvad man mente eller sagde at man vilde tænke eller gjøre efter en længere Tids Forløb, da mellemliggende Begivenheder eller forandrede Forhold jo kunne faae en uventet Indflydelse paa de endelige Beslutninger.

Imidlertid vil jeg dog gjerne imødekomme dit Ønske om at erfare mine Tanker om forskjellige Puncter forsaavidt jeg nu er istand til at give Dig et nogenlunde bestemt Svar. Jeg sagde Dig ved Afreisen, at jeg ansaae det for nødvendigt, at Du, efter at have gjort tilstrækkelige Studier af Bryggeriet, anvendte et Aarstid af dit Ophold i Udlandet til at tage Tjeneste i et Bryggerie, helst som Brygmester eller i Mangel deraf i en subaltern Post, deels for at øve Dig i at forestaae et Arbeide paa dit eget Ansvar, deels som en nødvendig Skole for Udviklingen af din Character, der trængte til Øvelse i at staae under en Principal, for hvem Du maatte bøie Dig og saaledes

lære at adlyde, hvilket er en uundværlig Forskole for at kunne befale. Paa mit Spørgsmaal svarede Du, at Du ogsaa selv kunde indsee, at Du trængte til en saadan Skole.- Dette er ogsaa fremdeles min Overbeviisning og jeg anseer nu som dengang en saadan Prøve som det vigtigste Udbytte af din Udenlandsreise. Hvornaar Du vil være tilstrækkeligt forberedt til at paatage Dig en saadan Tjeneste maa Du selv bedømme, ligesom Du ogsaa selv maa skjønde paa hvilket Sted i Udlandet der er bedst Leilighed til at erholde en saadan Stilling. Jeg formoder at det lettest kan skee i Frankrig og at Du ogsaa helst vilde være dér.-

At Du ogsaa paa denne Reise bør studere Bryggerierne i England og Holland saa grundigt som muligt, anseer jeg ligeledes for en

Selvfølge, deels fordi det kun er ved at lære Bryggeriet at kjende i begge i begge Hovedformer, den tydske og den engelske, at der kan erhverves et rigtigt Blik paa det Væsentlige og paa de empiriske Nuancers sande Værd og Betydning, deels fordi det mere

og mere synes at vise sig, at det engelske Øl eller i alt Fald den engelske Methode med kold Overgjæring vil blive den nærmeste Fremtids Opgave for Bryggerne herhjemme og saaledes vil blive den Retning, hvori din Virksomhed sandsynligviis vil komme til at gaae.- Om Studiet af det engelske Bryggerie bør gaae forud for din Tjenestetid eller kan følge efter den, beroer jo tildeels paa Omstændighederne. Gives der en gunstig eller antagelig Leilighed til at faae en Tjeneste, bør Du vist ikke lade den gaae fra Dig, men i modsat Fald vilde det, i og for sig betragtet, være heldigt dersom Du først havde studeret i England. Allerheldigst vilde det efter min Formening være, dersom Du kunde faa en Ansættelse i England efter at have lært Bryggeriet dér.- For Sproget behøver Du ikke være bange, thi det lære vi danske med stor Lethed og Hurtighed under Opholdet i Landet selv. Du har jo ovenikjøbet nogle Elementerne inde i forveien og vil derfor i

den første Tid af Opholdet kunne beskæftige Dig fornemmelig med Sproget, hvormed de mange Landsmænd, som Du vil møde overalt og til hvem jeg kan skaffe Dig Adgang, ville være Dig til stor Hjælp.- Det er jo ogsaa muligt at den Reise til England, hvorpaa jeg længe har pønset, og som jeg saa smaat havde haabet at udføre i Aar kan komme til Udførelse næste aar og at jeg saaledes selv kunde ledsage Dig omkring og introducere Dig, men efter dette aars Erfaringer tør jeg ikke dvæle formeget ved slige Tanker.

Men naar Du engang har gennemgaaet disse forskjellige Kurser og har lært at brygge lært at adlyde, lært at befale og modnet din Forstand og udviklet dine Evner til at ordne og lede en borgerlig Virksomhed som selvstændig Mand, hvad da? Dette Spørgsmaal maa nødvendigviis paatrænge sig og jeg læser det ogsaa mellem Linierne i dit Brev. Du vil dog strax sige Dig selv, at der ikke kan gives noget sikkert Svar derpaa, bl.A af den Grund at det er uvist om din Fader lever saalænge,

samt hvorledes hans timelige Forhold til den Tid ere, m.m.- Men fordi jeg ikke kan give noget paalideligt Svar, finder jeg dog at jeg bør sige Dig hvad jeg har tænkt og endnu tænker som det sandsynlige.- Jeg antager at Du, naar Du har gennemgaaet de omtalte practiske Cursus - Et theoretisk Cursus, hvoromt jeg havde drømt, har jeg opgivet Tanken om - vil være i en Alder af 28 Aar og jeg haaber at Du til den Tid vil være Tilstrækkelig forberedt og tilstrækkelig moden til at begynde en selvstændig Virksomhed. Min Bestræbelse vil da Gaae ud paa at hjælpe Dig til at grundlægge en saadan, enten ved at anlægge et nyt Bryggeri eller ved at købe eller leie et saadant, helst ved Kjøbenhavn eller dog i Nærheden deraf i en By ved Søen. Det behøver, ja bør fra Begyndelsen af ikke være synderlig stort, thi Du har i alle Henseender bedst af at begynde smaat og selv arbeide Dig op - som Vogelius - og jeg vil til den Tid heller ikke være istand til at indskyde store Summer.

See, saaledes ere mine Tanker - Forsætter tør jeg ikke kalde dem. Jeg vilde nu ønske at du vilde betragte dette Fremtidsperspectiv med Haab og glad Fortrøstning til de Resultater Du vil kunne udvinde deraf ved din Energi og Dygtighed. De fleste unge og flinke Mænd i din Alder vilde ganske vist omfatte Tanken derom saaledes, men jeg nærer nogen Frygt for, at Du har tænkt Dig en anden Tingenes Orden og derfor vil være mindre tilfreds.- Maaskee er min Frygt ugrundet - gid det var saa vel - men det synes at staae mellem Linierne i dit Brev, at Du snarest har tænkt Dig først i en Stilling paa Carlsberg som Kogsbølles og derefter som min Efterfølger. Jeg har ogsaa selv tidligere drømt om noget saadant, men har maattet opgive denne Drøm. Jeg troer at burde kortelig sige dig Hvorfor.- Det er først i de sidste Par Aar, at jeg har kunnet see den Retning, som din Character og Tænkemaade vilde tage og som har vist mig, at det uheldige i at voxte op med Bevidstheden om at være en formuende Mands eneste Søn ogsaa paa Dig har udøvet en skadelig Indflydelse. Du har dermed været forledet til mere at drømme om Nydelsen af Livets saakaldte Goder end tænkt

paa ved egen Energi at tilkjæmpe Dig dem og det er meget tilgiveligt, thi den Unge og Uerfarne kjender ikke den uhyre Forskjel i Værd og Velsignelse i det, man faaer for Intet, som i et

Lotteri og i det, der er Frugten af egen Flid og Anstrængelse.- Du indsee ikke, at det Ord der sædvanligt kun betragtes som en Straffedom af Herren: I dit Ansigtets Sved skal Du æde dit Brød" netop er et Udtryk af Guds Viisdom og Godhed.- Dette Ord er velsignelsesrigt for Alle, Gamle som Unge, men det er det dobbelt for de Unge, som hige efter Selvstændighed men da ogsaa maa have

Leilighed til at prøve at staae selv ved egen Kraft.- Der er endnu en Grund, hvorfor jeg maa lade Dig begynde din Virksomhed i Hjemmet paa denne selvstændige Maade. Jeg vilde hellere undlade at tale derom, men det kunde misforstaaes og derved gjøre Skade. Hvad jeg længe har frygtet for - lige siden Scenen i Spithøvers Kunsthandel i Rom - har de sidste Aars Erfaring og ikke mindst den sidste Sommers bittere Erfaring lært mig, nemlig at din Character og min ikke gjøre os skikkede

til at føre et lykkeligt og velsignelsesrigt, dagligt Samliv og allermindst til at staae som Lærer og Lærling ved Siden af hinanden. Dette maa Du sikkert selv, om ikke indsee, saa dog have en Følelse af, naar Du besinde dig ret. Jeg vil derfor ikke udvikle dette lidet glædelige Thema videre.- Dog vil jeg tilføie et Par Ord, atter for at forebygge Mis-forstaaelser. Jeg nævnede nylig min

Character saavel som din. Om den første kan jeg tale uden at vække Uvillie. Jeg har nu i over 20 Aar arbeidet paa mit Livs Hovedværk som Borger, paa Carlsberg og jeg har i den Tid indrettet og ændret Alt indtil de mindste Enkeltheder og jeg har anstrængt min Tanke ved at tænke over enhver Ting, jeg har udført. Jeg har derfor den Bevidsthed at jeg kun har handlet efter omhyggelig og moden Overveielse og at denne Vane har udstrakt sig til Alt hvad jeg i det Hele har foretaget mig.- Jeg har fremdeles af Resultaterne seet, at min Tænk-ning i alt Væsentligt har været sund og rigtig og dette har givet mig en Selvtillid som ikke gjør mig synderlig modtagelig for Andres

Indvendinger, naar jeg ikke hører indlysende Grunde derfor.- Det sidste Halvaars voldsomme Anstrængelse for at gjenoprette hvad Skjæbnens Slag havde tilintetgjort, har langtfra svækket min aandelige Kraft, men tvertimod hærdet og styrket den, saa at min Energi snart er bleven til et Ordsprog. See, saaledes er jeg og vil vistnok være saalænge mit Legem beholder sin Spændkraft, der

J. C. JACOBSENS ARKIV

CARLSBERGFONDET

ogsaa synes forøget.- Ligeoverfor en saadan ældre Mand vil en ung Mand, som Du, der har en stor Trang til Selvstændighed og Lyst til at gjøre sin Mening gjeldende, have en vanskelig Stilling især naar han som Søn ikke har fra Barn af været vant til et strengt, respectfuld Forhold i sine Forældres Huus.- Under disse Omstændigheder vilde det under et dagligt Samliv ikke kunne undgaaes at sørgelige og for det hele Familieforhold fordærvelige Rivninger maatte indtræde.- For at undgaae dette maa Du nødvendigvis have din egen Virkekreds udenfor Carlsberg. Kun saaledes kunne vi leve lykkeligt i hinandens Nærhed.

Det er desværre muligt at Du ikke strax vil kunne fatte Alt hvad jeg her har sagt, men i saa Fald beder jeg Dig at gemme dette Brev og læse det ved en senere Leilighed, da vil Du nok engang, om ikke før saa efter min Død, indsee at jeg har tænkt og handlet rigtigt, som en Fader, der ikke tænker paa sin egen Behagelighed men paa sin Søns sande Lykke. Dersom Du nu maaskee er tilbøielig til at kalde mig "haard", vil Du forhaabentlig engang erkjende, at jeg i hvert Fald har været haardest mod mig selv.- Naar man har rost mig i høie Toner for den Sjælskraft, hvormed jeg bar d 6te Aprils Tilskikkelser, har man ikke anet, at det faldt mig let, fordi jeg i de sidste 1½ Aar havde baaret Sorger og Bekymringer, der vare tusinde Gange tungere.-

Til Slutning maa jeg endnu takke Dig for de Oplysninger jeg modtog fra Dig idag.- Gid Du nu maa have noget Udbytte af Opholdet i Schwechat!

Din hengivne Jacobsen

Din Moder har vel sagt Dig, at der for nogle Dage siden blev sendt nogle trykte Sager i Korsbaand til Din tidligere Adresse i Døbling

UM ~~XX~~ 9/11 67 (2) Carlsberg, d. 9 Novbr 1867
Gennem C.M. Kjære Carl!

Jeg som offtest sagt dig, at det ikke kunde
Mogel at betyde, hvad man mente eller sagde at
man vilde tænke eller gjære efter en længere
Tids Torsel, da uuellemøggende Begjæringes eller
forandrede Torsel er Tuum fare en uuellemøg
Tudflydelse og de uendelige Bestikkelinger.
Tumidantid mit jeg dog gjære indvirkningen
at fæste om at søge om min Carlsberg om far,
Kjællige fæstelses forsaarsitt jeg om at skænd
del at gjære dig at uuegentend bestænd Omas.
Jeg sagde dig med Afstanden, at jeg antager
at far uendendigt, at du, efter at far gjærd
delstættelige fæstelses af Begjæring, uuegentend
at Omas tid af det Opfald i bestændt del at
Lage Gjærd i et Begjæring, selv som Begjærd
eller i Mangel deraf i en fæstelses færd,
delt far at omas dig i at forsaars et Arbejde
og det eget Ommas, delt som en uendendigt
Bestikkeling fæstelses af den Afstanden, der
Lage del Omas i at far uendendigt om færd
igald, for som du uendendigt bære dig og fæstelses

lære at adlyde, hvilket er en mindnærlig Sags.
Køle som at Deens Befale. som mit Bysogsmænd
smandt di, at du ogsaa selv kunde icke, at du
laugde til en saadan Køle. - Dette er ogsaa
saarvelde min Onkelens Brev og jeg anser
mit som drøgen en saadan som som det rigtigste
Lidende af din Udenlandt reis. som som du
mit mere besværligt forberedt til at gaae
dig en saadan Gæstene som du selv bedømme,
lige som du ogsaa selv mere siges som hvilket
Køle: Udenlandt det er bedst Lidende til at
søfaldt en saadan Stilling. som som at
at luttet som som: som og at du ogsaa
selv mildt mere dit. -

At du ogsaa som Deens Sags har skindene
Liggen som: som og som som grundigt
som mindigt, som som jeg ligeladte som en som som
delt som det som er med at som ^{bygget} at som
i begge ~~saarvelde~~ som som, som som og som
søfaldt, at som som som at rigtigste til
som det som som og som som som som
samt som og Lidende, delt som det mere

og mere sjældt at møde sig, at det angik
i alt Sæd
altid den angikede Kæmpen, med Gald Oms,
gjæring med bliv den væmmede Trankens Opgave
for Kæmpens Jættens og færdigt med bliv
den Kæmpen, som den Kæmpen færdigt
med Kæmpen det at gøre. - Om Kæmpen af
det angikede Kæmpen har gaaet frem for den
Ejendoms eller den følge efter den, herom
jo Kæmpen den Kæmpen. Gør det
en gæstelig eller autogelig Læse for det at
færre en Kæmpen, har den med alle Læse den gæstelig
for sig, men i en Værd Sæd med det, i og for
sig betragtet, naar Jærdigt den den Jærdigt
Jærdigt den den i England. Allersjældigt med
det efter min Sammenheng mere, den den den
færre en Kæmpen i England efter at færre
Læse Kæmpen det. - Læse Kæmpen den
den den at mere Kæmpen, det det Læse den den
med færre Læse og Jærdigt den den Kæmpen
i Læse færre. den færre jo anen Kæmpen Kæmpen
of Kæmpen den den Kæmpen og med den i

den første Tid af Ogsaldt kunne bekympet
dig særdeles meget. Proget, som end er mange
Landskabet, som der vil være ansvaret og
der som jeg kan se dig Adgang, ville være
dig det som fjeld. — Det er jo ogsaa mest
at den Lige det fjerde, som jeg længe har
gjort, og som fjerde Land Jædet at indføre. Men
den samme det Hofet alle disse Ogs og at jeg
følede selv end det dig endring og ind
denne dig, men efter dette Land Læses
der jeg alle disse forsvaret med dig Læses.

Man må der endog som gjennemgaaet
der fjerde Læses og som end at bringe
end at end, end at end og end den
Læses og end den Læses det at end
og end en langtid det som selv
Læses end, end der? — Dette Ogs end
man end end end end end og jeg end
at end end end end end end, der vil
der som sig dig selv, at der alle den end
end end end end end, end af den end
at det er end end der end end end,

Der, fæstede sig min Carls - Besættelse
jeg ikke talte Deres. Jeg vilde mig ønske at du
ville betragte dette Forsamlingsbeskrivelse med Gode
og glad Forsikring til de Besættelses. Du vil
kunne indvise Deres med din Gæstgæst og dig selv,
de fleste unge og gamle Mand. Du Alder vilde
gæst mig anfælle Carls Deres fæstede, men jeg
være nogen Ting for, at du for langt dig en
anden Engang Orden og Drøst med mine minde
tilføds. - Men der er min Ting indvise -
gød det var for net - men det synes at være mellem
Licensen: det eren, at du først for langt dig
først: en Skilling for Carlsberg som Regnskaber
og Drøst for min Skattebetalt. Jeg for og for
for det Lige indvise om noget fæstede, men for
maattet agge Deres Drøst. Jeg bare at kunde
korte sig dig forstos. - Det er først: de
sikke for Deres, at jeg for indvise for den Skilling,
for den Gæstgæst og Carlsmaade vilde tage og for
for mig mig, at det Skattebetalt: at mange og med
Licensbetalt en at mere en forminde Mand under
den og for for dig for indvise en Skattebetalt
du for indvise først fæstede til mere at indvise
om Skilling af Licens fæstede Gæst og langt

dit at gøre et lykkeligt og vellykket, dagligt
Raculin og allermindst dit at gøre som Lægen
og Lærling med Videns af Jura. Dette var
du sikkerst selv, men ikke indse, som dog gøre en
Løstels af, naar du betindes dig selv. Jeg vil
drøjes ikke indvillig dette lidt glædeligt Gæve
niden. - Dog vil jeg tilføje at gøre Ord, eller gøre
at gøre dig Misforståelse. Jeg uventede virkelig
min Gæsternes gæst som din. Om du fandt
kan jeg tale uden at nævne Navnet. Jeg var en
i nær 20 Aar arbejdet på mit Lære Jernværk
som Lægen, på Carlsberg og jeg var i den Tid
indvillig og endvidere alle indtil de mindste Fejls,
Lægen og jeg var arbejdet min Carlsberg end at brønde
og arbejdet mig, jeg var indvillig. Jeg var drøjes
den Carlsberg at jeg tænke som sandt efter ansej.
gælig og minde Omvendt og at minde Hæns
gav indvillig sig dit alle med mig: det gælte som
forstået mig. - Jeg var forundret af Hæns
selv, at min Carlsberg: det Hæns som minde
sind og rigtig og dette som gælte mig en Hæns
som det gælte mig spændelig uventet som endvidere

III ^{9/11.67 ©}
C.M.
Lidbrøderne, naar jeg ikke fandt indkjøbt Grund
Køber. — Det sidste Juleaars mellemløst Anstændigt
for at gjenoprette den gamle Høibærst Plaz Jorden
tilindkjøbt. For at sætte sig selv en sandelig
Droft, men endelig Jorden og sig selv den, for
at min fremtidige søn og blæse til et Ordbrug.
Der, således er jeg og mit næste navn således
mit Legeme befælder sin Dødsdrøft, der også
sig selv forøget. — Høibærst er således, alder
Mand mit en ung Mand, som du, der for en stor
Erving til Dødsdrøft og Lyf til at være sin
Mening og Jule, som en sandelig Høibærst
der naar for sin sin ikke for noget for dem
af noget navn til et Høibærst, og Høibærst
Køber i sin Dødsdrøft Jule. — Høibærst
Anstændigt mildt ^{dit} ender et dagligt Familien
ikke kunne indgået at sætte sig og for det Jule
Familien forfødt sandelig Høibærst ender
indtænd. — For at indgået alle maas du
indtændigt som din egen Høibærst indtænd
Carlsberg. Din således Linn mi kan Høibærst
i sin ender Høibærst.

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARISBERGFONDET

Min Moder har vel sagt dig, at der
for nogle dage siden kom sandt nok
lykke Sagt i Torsdag til den
ledige Adm. i Døbling